

Löderups skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Innehållsförteckning

Bakgrund	s. 3
Definitioner av begrepp	s. 4
Diskrimineringsgrunderna	s. 5
Vår plan mot kränkande behandling	s. 8
Främjande insatser	s. 9
Kartläggning	s. 11
Förebyggande åtgärder	s. 13
Rutiner för akuta situationer	s. 14

Bakgrund

Det är nolltolerans mot kränkningar i skolan. Det finns två lagar som skyddar alla från kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan, Skollagen (14 a kapitlet) och diskrimineringslagen.

Det är Barn- och elevombudet som övervakar reglerna om kränkande behandling i skollagen och Diskrimineringsombudsmannen som övervakar diskrimineringslagen.

Bakgrunden till lagstiftningen är att flera myndigheter och organisationer, som exempelvis BRIS, uppmärksammade att kränkningar i skolan var ett stort problem.

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Särskilt skall den som verkar inom skolan:

aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbing och rasistiska beteende”.

(Skollagen 1Kap 2 §)

”Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen i skolan skall utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas.

Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser”. (Lgr 11)

FN:s Barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter.

Barnkonventionen bygger på perspektivet;

barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet

Definitioner av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på Bilddagboken. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet.

Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Löderups skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:
Skola åk 1-6, Förskoleklass och fritidshemmen

Ansvarig för planen

Rektor Carolina Thornström

Vår vision

En skola för alla, där alla trivs och är trygga.

En skola för alla, där alla kan växa och utvecklas till en självständig harmonisk individ.

Planen gäller från 2011-01-10

Planen gäller till 2012-06-16

Elevernas delaktighet

- Vi genomför trygghetsvandring tillsammans med ett urval elever där vi gör en kartläggning av skolans område och lokaler.
- Eleverna görs delaktiga genom diskussioner i klassråd och elevråd.
- Representanter från elevråd deltar i arbetsgruppens arbete vid något tillfälle.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Vårdnadshavare bjuds in till någon av arbetsgruppens träffar.
- Planen presenteras och diskuteras årligen på föräldramöte.

Personalens delaktighet

- Vi har tillsatt en arbetsgrupp bestående av pedagoger från olika arbetslag och verksamheter inom enheten.
- Planen tas upp och diskuteras vid APT.

Förankring av planen

- Planen ska göras känd och förankras i början av läsåret i klasserna, i elevråd, på föräldramöte. I ett möte med föräldraföreningen tillsammans med rektor och representant från elevråd fastställs planen för kommande läsår.

Utvärdering

Fjölårets plan utvärderas på APT i personalgruppen under vårterminen. Vi går igenom varje åtgärd och diskuterar om och vad vi behöver ändra eller utveckla. Vi följer upp vad den nya kartläggningen gav och föreslår åtgärder och insatser till kommande års plan.

Elevrådet och föräldraföreningen lämnar synpunkter på vad som fungerat bra och vad de önskar förbättra till kommande plan.

Skolans rektor ansvarar för att utvärderingen av årets plan är genomförd senast 2012-06-16.

Främjande insatser

Främja likabehandling oavsett funktionsförmåga

Mål och uppföljning

Visa genom tydliga handlingar att alla är lika värda.
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen

Insatser

- Anpassa de gemensamma aktiviteterna och hur de utformas så att alla elever kan delta. Det kan handla om att hitta sätt att kunna hänga med på aktiviteter eller utflykter.
- Livskunskap på schemat varje vecka, där alla diskrimineringsgrunder tas upp och bearbetas i olika arbetsformer som dramaövningar, rollspel och diskussionsfrågor.
- Undervisningen (inklusive provtillfällen) anpassas efter varje individs förmåga till uthållighet, koncentration, läs- och skrivförmåga. De som behöver pauser eller kompensatoriska hjälpmedel ska få det.

Ansvariga

Klasslärare och arbetslaget

Främjande likabehandling oavsett kön

Mål och uppföljning

Visa genom tydliga handlingar att alla är lika värda.
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Insatser

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka fördomar och stereotypa föreställningar om kön som kan förekomma i media eller läromedel. Detta ska genomsyra all undervisning, inte bara på livskunskapslektionerna.
- Ta del av Skolverkets filmer och material om jämställdhet.

Ansvariga

Klasslärare och arbetslaget

Främjande likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Visa genom tydliga handlingar att alla är lika värda.
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Insatser

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka olika etniska tillhörigheter som förekommer i vår närmiljö.
- Införliva nutidsorientering och media i undervisningen regelbundet, med klargörande diskussioner.
- Alla vuxna på skolan har nolltolerans mot rasistiska uttryck och beteenden.

Ansvariga

Klasslärare och arbetslaget

Främjande likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Visa genom tydliga handlingar att alla är lika värda.
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen

Insatser Åk F-3

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka olika religioner och trosuppfattningar som förekommer i vår närmiljö.
- Vi uppmärksammar fester, helgdagar och traditioner som är knutna till de stora världsreligionerna och trosuppfattningar som finns representerade i klassen.
- Införliva nutidsorientering och media i undervisningen regelbundet, med klargörande diskussioner.

Åk 4-6

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera de stora världsreligionerna och trosuppfattningarna.
- Införliva nutidsorientering och media i undervisningen regelbundet, med klargörande diskussioner.
- Alla vuxna på skolan har nolltolerans mot religiösa fördomar.
- Vi använder kyrkan som lokal vid skolavslutningar, men utan konfessionellt budskap. Alternativ lokal erbjuds.
- Skaffa en multireligiös almanacka

Ansvariga

Klasslärare och arbetslaget

Främjande likabehandling oavsett sexuell läggning

Mål och uppföljning

Visa genom tydliga handlingar att alla är lika värda.
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Insatser

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserat på sexuell läggning som kan förekomma i media eller läromedel.
- Skolsköterskan har samtal med elever i åk X kring sex- och samlevnad.
- Undervisningen i sex- och samlevnad belyser olika sorters parförhållanden.
-

Ansvariga

Klasslärare och arbetslaget

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Trygghetsvandring med elever (se bilaga 8)
- Om mig-fliken i Unikum
- Elevintervjuer-en flicka och en pojke ur varje klass träffar kuratorn och genomför dessa samtal (se bilaga 9).
- Rutin på att rektor går igenom skolans trygghets- och trivselregler varje läsårsstart, både med elever och föräldrar.
- Sociogram genomförs regelbundet i varje klass.
- Frånvaro registreras av klassläraren, och lämnas till rektor varje termin.
- Dokumentation från alla klassråd och elevråd kring punkten "Angels"
- Dokumentation från incidentrapporterna, tillbuden och skaderapporter.

Hur eleverna involveras i kartläggningen

Trygghetsvandring

Eleverna hörs av klasslärare vilka platser på skolan som upplevs trygga respektive otrygga. Klassen vandrar runt skolans lokaler och områden och dokumenterar med foto där de upplever sig otrygga. Representanter från varje klass träffar rektor och personal för att gå igenom klassernas synpunkter och föreslår åtgärder. Klassvisa diskussioner både före och efter för att klargöra vilka åtgärder som beslutades.

Om mig-fliken i Unikum

Fylls i av samtliga elever minst en per termin. Alla uppmanas att använda den när som helst.

Planerade samtal

Skolans kurator samtalar med två elever ur varje klass enligt en intervjumall. Kuratorn gör först en sammanställning av alla svaren, som är anonyma, sedan analyseras och diskuteras resultaten i klasserna och i elevrådet.

Sociogram

Alla elever får skriva på en lapp sina val där frågan handlar om "välj två ur klassen som du litar på och känner dig trygg med"

Hur personalen involveras i kartläggningen

- Genom det dagliga arbetet med klassen.
- Kuratorn genomför och sammanställer de planerade samtalen med två elever per klass.
- Klassläraren genomför och tolkar sociogrammen.
- I arbetslaget förs diskussioner kontinuerligt under verksamhetsåret om elevfrågor.
- Arbetsgruppen för likabehandlingsplanen planerar, initierar och följer upp insatserna.
- Frånvaron följs upp av klassläraren. Om en elev inte är sjukanmäld, ringer skolan samma dag hem till vårdnadshavaren. Vid upprepad eller längre frånvaro lyfts diskussionen till en EVK.

Resultat och analys av årets kartläggning

Enligt trygghetsvandringen tyckte eleverna att det var lätt att få tag på vuxna när man behövde.

Enligt trygghetsvandringen kände sig eleverna otrygga på fotbollsplanen och på skolans baksida, särskilt under vintertid.

Enligt trygghetsvandringen kom det fram att elever känner sig oroade då de leker på eller vid klätterställningen. Detta på grund av att leken går för vilt till. De är rädda för att bli nerknuffade.

Förebyggande åtgärder

Snöbollskastning

Åtgärd Ingen snöbollskastning på skolan är tillåten

Motivering

Under trygghetsvandringen kom det fram att många elever kände sig rädda för att gå förbi fotbollsplanen under vintertid. Alla klasser har haft uppe frågan och elevrådet ville att rektorn skulle besluta om snöbollskastning skulle vara tillåten eller inte.

På grund av att lek urartar och leken inte blir på lika villkor, tillåts den inte längre på skolan.

Datum

Beslut taget 30 mars 2011

Livskunskap

Åtgärd Alla elever har ämnet livskunskap på schemat en gång per vecka där vi arbetar förebyggande med vår gemensamma värdegrund, såsom attityder och förhållningssätt. Detta sker bland annat genom grupp- och relationsövningar, diskussioner och rollspel. Aktuella incidenter och upplevelser kan också lyftas upp för att tillsammans komma fram till lösningar som kan användas framöver.

Motivering

Stärka både individen och gruppen. Skapa ett gruppstödande klimat i alla klasser. Dessa tillfällen är passande att undervisa om de olika diskrimineringsgrunderna

Ansvariga Klasslärare och arbetslag

Datum Pågående arbete under året utifrån de situationer som kommer upp.

Nätmobbing

Mål och uppföljning

Elever ska stärkas i sin personliga integritet och förstå hur man uppträder på nätet.

Åtgärd

Utbilda elever och vårdnadshavare i ett etiskt förhållningssätt i kontakten med de sociala medierna (exempelvis Facebook). Utbilda personal i hur man snabbt kan agera för att få bort kränkande inslag från sociala medier. Vi anlitar Rädda barnen för att få hjälp med denna utbildningsinsats. Deras satsning "Private Property" genomförs tillsammans med fler skolor i kommunen under hösten.

Motivering

Under lektioner har det upptäckts att elever skriver saker på nätet, som de inte skulle säga till en annan person.

Ansvarig Rektor och arbetslag

Datum

Höstterminen 2011

Rutiner för akuta situationer

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Livskunskap varje vecka i alla klasser
- Klassråd och elevråd har en stående punkt som handlar om trivsel och trygghet
- Om mig-fliken i Unikum
- Rastvakter
- Goda relationer med vårdnadshavarna
- All personal är lyhörd och ser varje barn
- Brevlåda till elevrådet
- Personal och föräldrar är uppmärksamma på kännetecknen som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.
- Personalen har en gemensam uppfattning om vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad de som vuxna i skolan ska reagera på.
- Alla elever har någon vuxen på skolan de med förtroende kan vända sig till om de eller någon annan blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.
-

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

- Klassläraren i första hand
- Trygghets-gruppen
- Rektor
- Kris-team, EHT (Elevhälsoteamet består av skolsköterska, kurator, skolpsykolog och speciallärare)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

- Ärendet anmäls av elev, förälder eller medarbetare till trygghetsteamet. Anmälan görs via blankett (bilaga 1).
- Första samtalet med elev A (den som känner sig utsatt/mobbad), så snart som möjligt.
- Första samtalet med elev B1, B2, B3 osv. (den/de som påstås kränka/mobba), så snart som möjligt. Det kan vara en eller flera elever som man pratar med en i taget, den mest aktiva först osv.
- Föräldrarna informeras av den personal som sett eller fått informationen av kränkningen/mobbningen först.
- Rektor informeras
- Handlingsplan upprättas av personal ur trygghetsteamet tillsammans med eleven och dess föräldrar
- Uppföljningssamtal med elev A, ca en vecka senare (bilaga 4).
- Uppföljningssamtal med elev B, ca en vecka senare (bilaga 5).
- Om allt är utagerat och den utsatte känner sig trygg avslutas ärendet. Annars fortsätter de uppföljande samtalen regelbundet och det görs upp en handlingsplan (bilaga 6).

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Barn och elever som upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning. Kränkningar som begås av personal betraktas därför som mycket allvarliga.

Skolan agerar skyndsamt när det finns misstanke om att ett barn eller elev upplever sig kränkt av en personal. Rektorn ansvarar för en sådan utredning.

- Ärendet anmäls av elev, förälder eller medarbetare till rektor. Anmälan görs via blankett. (bilaga 1)
- Rektor tar hand om ärendet och skapar sig en uppfattning om situationen genom att samtala med alla som berörs av konflikten.
- När helhetsbilden är klar kallar rektor till ett möte där alla parter deltar.
- Om någon utsatts för hot eller våld kan det finnas skäl att polismyndigheten kontaktas. Rektor ansvarar för att en sådan anmälan görs.
- Rektor beslutar om ev. disciplinära påföljder och kontaktar den anställdes fackförbund. De disciplinära påföljderna som kan bli aktuella är Varning (enligt LAS 30§) Omplacering (enligt LAS 7§) Uppsägning (enligt LAS 7§) Avsked (enligt LAS 18§)

Rutiner för dokumentation och uppföljning

Se checklisten (bilaga 7)

Ansvarsförhållande

Rektors ansvar

- Rektor ansvarar för att planen följs upp och revideras varje år och att medarbetarna fortbildas.
- Rektor ansvarar för att Likabehandlingsplanen och skolans trivselregler aktualiseras och diskuteras så att varje medarbetare inom enheten är införstådd med de regler och förhållningssätt som gäller.
- Rektor ansvarar för att stödja medarbetare i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.
- Rektor tydliggör konsekvenser om elev inte följer våra värdegrundsregler

Medarbetaren och Arbetslagets ansvar

- Alla som arbetar på skolan ska arbeta utifrån likabehandlingsplanen
- Alla medarbetare har ett ansvar att reagera och agera kraftfullt mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla medarbetare ska arbeta främjande i sin planering för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Medarbetaren ska säkerställa att alla elever och nya elever känner till innehållet i skolans
- Likabehandlingsplan och skolans trivselregler.

Trygghetsteam och EHT

- Skolans EHT träffas regelbundet och går igenom aktuell situation på skolan och arbetar med aktuella ärenden.
- Teamet ska vara stödjande i arbetslaget kring det främjande och förebyggande arbetet och ingriper vid behov vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Anmälan av diskriminering eller annan kränkande behandling

Enhet: _____

Dagens datum: _____ **händelsens datum:** _____

Anmälare: (efternamn och tilltalsnamn) _____

Vem är den/de drabbade om annan än anmälaren? (efternamn och tilltalsnamn)

Person/personer som utfört kränkningen: (efternamn och tilltalsnamn)

Händelseförlopp: _____

Första samtalet med elev kränkt/mobbad elev

Steg 1

Elevens namn & klass: _____

Datum för samtalet: _____

Närvarande: _____

1. För att vi ska kunna göra något åt den här(ex konflikten, slagsmål), så är det viktigt att jag får veta så mycket som möjligt. Kan du berätta med egna ord om vad som hänt.
2. Återupprepa det barnet har sagt för att bekräfta att du hört och förstått.
3. Är det någon av dina klasskamrater som märker vad som händer?
4. Har du berättat för din mamma och pappa om hur det är i skolan?
5. Om du inte berättat vill du göra det så ringer jag dina föräldrar ikväll.

Tänk på att:

- låt eleven berätta så mycket som möjligt själv
- använd "hur-frågor", så långt det är möjligt. Exempel på frågor: Hur tänker du...? Hur känner du...? Hur menar du...? Frågor om här och nu känns inte så hotfulla.
- inte döma eller värdera det som sägs, oavsett om du vet att det inte är sant, utan lyssna intresserat på det som sägs. Ställ "hur-frågor" för att få fram mer information.
- bekräfta det som du har hört eleven säga, upprepa alltså tills han/hon tycker att du har hört rätt. Begär ett "kvitto".
- få fram tillräckligt med information för att kunna avgöra om det är en konflikt, kränkande behandling eller ren mobbning.

Första samtalet med elev som kränkt/mobbats

Steg 2

Elevens namn & klass: _____

Datum för samtalet: _____

Närvarande: _____

1. Jag har haft samtal med XX i klass XX som berättat att du....
Kan du berätta för mig vad som hänt?
2. Återupprepa det barnet har sagt för att bekräfta att du hört och förstått.
3. Hur skulle du känna det om någon gjorde så mot dig? (vänd på situationen)
4. Finns det något du kan göra för att förändra situationen? Vill du ha hjälp av någon?
5. Vad tänker du säga till dina klasskamrater om de undrar vad vi pratar om?
6. Det vore bra om du berättade för dina föräldrar om vad som hänt, så ringer jag dina föräldrar ikväll och berättar om vårt samtal.

Uppföljande samtal med kränkt/mobbad elev

Steg 3

Elevens namn & klass: _____

Datum för samtalet: _____

Närvarande: _____

1. Nu har det gått en vecka sedan vi sågs sist. Hur känns det nu?
2. Är det någon skillnad och i så fall på vilket sätt?
3. Känner du att du har fått stöd av någon eller några?
Vilka då och på vilket sätt?
4. Om du inte upplevt någon förbättring, vad önskar du för stöd?
5. Hur uppträder dina klasskamrater?

Uppföljande samtal med elev som kränkt/mobbats

Steg 4

Elevens namn & klass: _____

Datum för samtalet: _____

Närvarande: _____

1. Nu har det gått en vecka sedan vi sågs sist. Hur känns det nu?
2. Är det någon skillnad och i så fall på vilket sätt?
3. Vi bestämde att du skulle försöka förändra situationen genom att.....
Hur har det gått?
4. Finns det något mer du eller någon annan kan göra?
5. Hur reagerade dina föräldrar när du berättade om händelsen?
6. Berätta för barnet om ditt samtal med föräldrarna (positivt)

Handlingsplan vid diskriminering eller annan kränkande behandling

Steg 5

Enhet: _____

Datum: _____

Barnets/elevens namn: _____

Nuläge: _____

Mål: _____

Åtgärder – så här arbetar vi:

Ansvarig:

Datum för uppföljning och utvärdering: _____

Elev

Vårdnadshavare

Pedagog

Rektor

Checklista för dokumentation när elev blivit kränkt/mobbad av annan elev

Elevens namn: _____ Klass _____

Aktivitet	Datum	Signatur
Anmälan kom in och togs emot av trygghetsteamet (bilaga 1)		
Personal har samtal med den som blivit kränkt/mobbad (bilaga 2)		
Personal har samtal med den/de som kränkt/mobbat (bilaga 3)		
Föräldrar informeras av personal som sett eller fått första information kränkningen		
Rektor informeras om kränkningen/mobbningen		
Uppföljningssamtal med elev som blivit utsatt (bilaga 4)		
Uppföljningssamtal med elev/er har utsatt (bilaga 5)		
Handlingsplan upprättas av personal ur trygghetsteamet tillsammans med den utsatte eleven och dess föräldrar (bilaga 6)		
Om kränkningen/mobbningen ej upphört, kallar rektor vårdnadshavarna till EVK, där beslut om byte av arbetsmiljö kan tas		
Rektor beslutar om ev. kontakt med annan myndighet		
Om kränkningen/mobbningen inte upphör trots insatser från personal, EHT, rektor, föräldrar och socialtjänst beslutar rektor att eleven som kränker/mobbar får byta skola med stöd av Skollagen		
Ärendet avslutas		

”Kommunen får även frågå vårdnadshavares önskemål om att deras barn skall vara placerade i en viss skola om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Ett placeringsbeslut som på denna grund avviker från vårdnadshavarens önskemål gäller omedelbart om inte skolväsendets överklagandenämnd beslutar något annat”
Lag (2007:378)

Protokollsmall för trygghetsvandring

I flera undersökningar som görs på skolor visar det att många elever som känner sig utanför, kränkt, mobbad eller utsatt för våld så sker det i skolmiljön.

Ett sätt att ta vara på elevers kreativitet för lösningar och idéer är att göra en trygghetsvandring med elever. Det är de som vet bäst var det sker saker och ting. Att arbeta med den fysiska miljön är ett steg i att förbättra den fysiska och psykosociala miljön i skolan och ett sätt att låta elever bli delaktiga.

Vad är trygghet?

Enligt barnen så är det:

Skolgården

Fråga	Plats	Förslag till åtgärd
Var känner du dig otrygg?		
Finns det platser som är farliga?		
Finns det ställen på skolgården där du inte trivs eller vill vistas?		
Finns det dolda hörn, vrår eller skymmande buskage där någon kan gömma sig?		
Hur är sikten vid busshållplatsen? - skymda vrår, regnskydd, belysning		
Hur är språkbruket mot varandra?		
Är det lätt att få tag på vuxna om det behövs?		

Lokaler

Fråga	Plats	Förslag till åtgärd
Finns det mörka platser, t.ex. trapphus, korridorer?		
Finns det otrygga korridorer/passager?		
Finns det ensliga platser i skolan som är obefolkade?		
Finns det människor som skapar trygghet i skolan?		
Får man ha saker i fred?		
Hur är språkbruket mot varandra?		
Hur är bussresorna till slöjd, idrott, bad?		

Närvarande:

Namn	Klass

Ort och datum: _____

Planerade samtal

En flicka och en pojke ur varje klass, intervjuas av kurator i kartläggningssyfte, under hösten.

- 1. Vad är att vara annorlunda? Hur skulle du reagera om du träffar en som är annorlunda? Hur tror du dina klasskamrater, andra elever på skolan och lärarna skulle reagera?(F-6)**
- 2. Kön och könsidentitet**

Hur är det i klassrummet? Tycker du att det görs skillnad på pojkar och flickor och hur i så fall? (åk.3-6)

Hur är det på skolgården? Vad finns att göra för pojkar och vad finns att göra för flickor? Finns det något som både pojkar och flickor kan göra? (F-6)

Tycker du att det finns pojk-/flicksporter? Vilka är det i så fall? Hur skulle du reagera om en pojke håller på med en flicksport eller en flicka håller på med en pojksport?

Hur är det på gymnastiken? (F-6)

Tycker du att det finns pojk-/flickfärger? Vilka är det i så fall? Hur skulle du reagera om en pojke tycker om flickfärger eller en flicka tycker om pojkfärger? (F-4)
- 3. Etnisk tillhörighet**

Om jag talar svenska med brytning eller dialekt hur tror du att dina skolkamrater skulle reagera? (åk.5-6)

Om en elev från ett annat land skulle börja i din klass eller på skolan, hur skulle du reagera då?(5-6)
- 4. Religion eller annan trosuppfattning?**

Hur skulle det bli om någon med en annan religion kom till skolan och hade huvudduk eller något annat på sig som visar vilken religion de tillhör? (4-6)

Hur skulle det bli om jag inte kan äta en särskild sorts mat för jag har en annan tro än kristendomen?(F-3)
- 5. Sexuell läggning**

Vad skulle hända i skolan om någon kom till skolan med två mammor/två pappor? (F-6)

Kan det hända i din skola att man blir retad för böger eller lebb? När kan det hända? (3-6)
- 6. Funktionsnedsättning**

Vad är ett handikapp? (F-6)

Hur skulle det vara på skolan om där hade funnits någon med ett handikapp? (F-6)

Om någon har svårt för att sitta still och koncentrera sig på lektionerna hur är det då i skolan?

Hur reagerar de vuxna? Hur reagerar kamraterna? (3-6)